

In memoriam

Zemřel Jiří Sedlák (16. 4. 1924 – 12. 12. 2013)

Ještě pro čtvrté číslo loňského roku napsal dva medailonky brněnských sociologů: dr. Juliany Obrdlíkové a doc. Mojmíra Hájka. Než jsme si je mohli přečíst, byla jsem v obřadní síni brněnského krematoria a spolu s jeho příbuznými a mnoha přáteli jsem mu mlčky vzdávala poctu. Za čtyři měsíce by mu bylo devadesát let.

Jiří Sedlák se narodil v Brně, ale gymnázium absolvoval ve Zlíně a na brněnské filozofické fakultě pak studium filozofie a češtiny. Mimo jiné byl žákem profesora I. A. Bláhy, kterého si po celý život cenil. Po absolutoriu vysoké školy učil nejprve rok na gymnáziu a pak na různých vysokých školách v Brně, hlavně na Vojenské akademii. Titul doktora filozofie získal v roce 1950, kandidáta věd v roce 1963. Název jeho disertace už cosi napovídá: Svoboda a kázeň. Za účast na aktivitách „pražského jara“ ho čekal strmý pád: vyhodili ho z KSČ, školy i armády. Útočiště nakonec našel díky řediteli Státní vědecké knihovny dr. M. Papírníkovi ve Státní pedagogické knihovně v Brně, ale v roce 1972 ho čekalo ještě desetiměsíční vězení za „hanobení“. Vyrovnal se s ním po svém: knihou Mříže a smích, která vyšla nejprve v samizdatu a roku 2011 v Brně. V Pedagogické knihovně působil do roku 1986. O tři roky později, 1989, byl rehabilitován a v letech 1990–1995 přednášel externě na Pedagogické fakultě MU etiku a na základě spisu I. A. Bláha jako etik se v roce 1992 habilitoval na FF MU.

Zůstalo za ním mnoho publikací, které nebudu vyjmenovávat. Řada z nich vyšla po roce 1995 v nadaci Universitas, založené prof. Jaroslavem Malinou. Z pře-

vážné většiny jsou to práce etické nebo o etice. Z jeho životopisu plyne, že nebyl etikem jen teoreticky. Kdyby tomu tak bylo, ušetřil by si mnoho nepřijemností a trápení. Částečně se s nimi vyrovnával po svém – humorem.

Loučíme se s laskavým, nadaným a pracovitým člověkem.

I. H.

Tenkrát

na sklonku roku 1952 jsme před obhajobou diplomní práce na tehdy nově zformované Vojenské technické akademii věděli, že budeme skládat ještě zkoušku z jazyka ruského a z marxismu, obojí údajně na úrovni zkoušky státní. Ruštiny jsem se neobával, bylo však značně nejasné, co nás čeká pod obecným titulem „marxismus“, když to, co bylo možno čekat po nadzvednutí tohoto širokého, až mexického klobouku, mohlo zahrnovat cokoli – od filozofie, přes historii k politické praxi (to byl Stalin ještě naživu!).

Vypadalo to na kvízovou loterii a nevěděl jsem, na co vsadit.

Jeden z mých examinátorů od počátku však vedl otázky tak, že stočil tematiku na oblast kulturní – zřejmě o mně věděl jako o aktivním spolupracovníku souborů, celoakademického i fakultního, takže jsem rázem nabyl jistoty. Jmenoval se Jiří Sedlák a byl PhDr., jehož oborem byla etika.

Osm let poté, už v civilu, jako zaměstnanec brněnského rozhlasu, jsem se i s rodinou přestěhoval a brzo jsem zjistil, že jsem se stal jeho sousedem na ulici Gorkého. I když byl o čtyři roky starší, dost záhy to byl pro mě Jiří – tak, jak si to přál – a dal mi postupně nahlédnout do oblasti svých zájmů, značně širších, než by napovídala armádní příslušnost. V těch

letech jsem pracoval pro divadlo Večerní Brno, o které se Jiří upřímně zajímal a velmi mu držel palec – začal zachycovat jeho běh i práci jeho tvůrců: brzy měl podklady pro monografii o Miroslavu Skálovi a ovšemže mu neušel výjimečný zjev Lubomíra Černíka.

Etik PhDr. J. Sedlák se zřetelně začal zaměřovat na satiru a zejména humor v celé rozsáhlosti tématu, které ho přitáhlo nejen otázkami svého etického základu a rozměru.

V srpnu 1968 zakousla u nás Moskvou řízená vojenská okupace nadějný průběh společenské obrody a nastolila pohyb plnou parou vzad pod titulkem NORMA-LIZACE. Její protagonisté zhanobili všecko, co mohli, a zejména i sebe. Když to Jiří řekl veřejně a nahlas, byl za toto hanobení odsouzen do žaláře – on, a ne ti, kdo tak pilně přispěli k celosvětovému ústupu levicového hnutí, které se dodnes nevzpamatovalo z poznání praxe nastolené tou jedinečnou lidovou demokracií.

Jiří Sedlák odpověděl knížkou „Mříže a smích“ a o jeho dalším zaměření nebylo pochyb: humor se stal středem jeho pracovního zájmu, který vyústil v několikaletý cyklus „HUMORISTÉ“, probírající svět humoru v mezinárodním měřítku; rád jsem mu při tom pomáhal čtením ukázek.

Loni cyklus zaměřil už na rozměrnou plejádu humoristů našich, pokud vím, tedy už ne pouze literárních.

A brzo potom, co došlo k prvním exkurzím do humoristické tvorby klasiků, odešel náhle od začaté práce, bohužel navždycky.

Protože ho znám, jsem si jist, že uzel energie jeho mohutnosti se nemůže jenom tak ztratit – určitě už v tom mezisvětí volných energií vědecky a s láskou podchycuje věčný, božský dar humoru.

Vladimír Fux

Za prof. MUDr. Jiřím Záhejským, DrSc.

Dne 3. prosince 2013 zemřel ve věku 83 let po dlouhé a těžké nemoci v kruhu své rodiny prof. MUDr. Jiří Záhejský, DrSc., po prof. Trýbovi a prof. Horáčkově třetí přednosta Dermatovenerologické kliniky Lékařské fakulty Masarykovy univerzity ve Fakultní nemocnici u svaté Anny v Brně.

Odešla tak osobnost, která se významnou měrou podílela na rozvoji oboru v intencích pedagogických, klinických a vědeckých na brněnské univerzitě.

Prof. Záhejský se narodil 16. dubna 1930 do úřednické rodiny. Vystudoval gymnázium v Chotěboři a poté lékařskou fakultu – začal v Hradci Králové, studium dokončil v Brně. Po promoci v roce 1955 uvažoval o otorinolaryngologii, realita života ho však přivedla na kožní oddělení v Pardubicích.

A tam jako mladý lékař u pacientky se záhadnou diagnózou diagnostikuje lepru, inu klinické oko.

V roce 1960 nastoupil jako sekundární lékař na brněnskou kožní kliniku a brzy nato započala jeho akademická dráha. Od počátku ho zajímá fyziologie kůže, tomu odpovídá zaměření jeho kandidátské disertační práce z roku 1967 a posléze i jeho práce habilitační zaměřené na hydratační mechanismy kožního povrchu.

V roce 1975 je jmenován docentem a jeho doktorská práce z roku 1982 se věnuje tématu antiperspirace. V roce 1982 je jmenován profesorem a jako přednosta vede Dermatovenerologickou kliniku Lékařské fakulty Masarykovy univerzity FNUSA až do roku 1996.

Jeho odborný rozměr významně ovlivnilo působení na oddělení dětské dermatologie ve FDN v Brně, tedy působení pedagogické, ale i vědecké v laboratoři